

Ohlédnutí za 27. setkáním archeologů, věnujících se problematice neolitu a eneolitu, ve Vranově nad Dyjí

Tak tedy, jaké bylo?

Dovolím si říci, a jsem pevně přesvědčen, že mohu hovořit za většinu účastníků našeho kolokvia, že po všech stránkách zdařilé a v několika ohledech zcela výjimečné. K tomu bezesporu přispěl i půvab místa samého se siluetou zámku na strmé skále, zrcadlící se na hladině řeky a nakonec i vlídnost Hotelu Dyje, jehož kapacita umožnila ubytovat všechny účastníky pod jednou střechou. Nic naplat, každé takové setkání má vedle kategorie odborné i tu neméně důležitou – společenskou. Vždyť setkání s kolegy z celé střední Evropy, a s některými právě jen při této příležitosti, je neodmyslitelnou součástí všech podobných podniků.

Naprosto cíleně bylo pro konání konference vybráno Znojemsko, když už z principu cyklického střídání místa konání přišla řada na Moravu. Důvodem byla hned dvě, pro moravskou, ale nakonec i pro evropskou archeologii, významná výročí, a sice 120 let od objevení moravské malované keramiky ve Znojmě-Novosadech archeologem Jaroslavem Palliardim a současně 130 let od narození jeho blízkého spolupracovníka Františka Vildomce. Oba žili na Znojemsku a všechny jejich badatelské aktivity byly spojeny s touto požehnanou částí Moravy. Zmíněná výročí stála u zrodu myšlenky na uspořádání výstavy u příležitosti právě tohoto setkání. Koncepce celého projektu „Život a smrt v mladší době kamenné“ je dílem Mgr. Zdeňka Čižmáře, jehož zásluhou, samozřejmě za podpory mnoha spolupracovníků, získala i konkrétní podobu. Šíře záběru, stejně jako množství a kvalita shromážděných exponátů učinily z výstavy, na jejíž realizaci se podílely Ústav archeologické památkové péče Brno, v.v.i., Jihomoravské muzeum ve Znojmě a Moravské zemské muzeum, podnik překračující svým významem nejen hranice regionu, ale i Moravy, a srovnatelný s nemnoha podobnými akcemi v rámci celé Evropy. Účastníci našeho setkání a s nimi široká veřejnost měli možnost shlédnout to nejlepší z moravského neolitu a eneolitu ve zcela výjimečném rozsahu. Ještě nikdy nebyla vystavena tak rozsáhlá a komplexní kolekce originálů plastik kultury s moravskou malovanou keramikou.

Trvalou připomínkou výstavy se stal obsáhlý katalog, na jehož přípravě se podílela celá řada moravských archeologů. Vychází z koncepce výstavy a v chronologickém uspořádání prezentuje výsledky, v mnoha případech ty nejaktuálnější, z území celé Moravy.

Setkání se stalo výjimečným i co se týká jeho zahraničních účastníků. Vedle badatelů z Čech, Moravy, Slovenska, Rakouska, Polska a v posledních letech i z Ukrajiny jsme poprvé mezi sebou přivítali i kolegyni z Maďarska. V průběhu tří dnů bylo předneseno 45 referátů, část z nich tvoří obsah tohoto sborníku. Je již na samotných čtenářích, aby posoudili jejich kvalitu.

Součástí setkání byla i celodenní exkurze, zakončená společenským večerem v Novém Šaldorfu ve Vinařské stodole u Stehlíků. Vedle zmíněné výstavy „Život a smrt v mladší době kamenné“, instalované v prostorách znojemského hradu, navštívili účastníci konference zámek v Jevišovicích s novou instalací sbírky Františka Vildomce a renesanční mlýn ve Slupi.

Přestože konferenci zaštitily Ústav archeologické památkové péče Brno, v.v.i. a Ústav archeologie a muzeologie FF MU v Brně, hlavní tíha její přípravy spočívala na bedrech znojemského pracoviště ÚAPP v čele s Mgr. Zdeňkem Čižmářem. Nic nebylo ponecháno náhodě, vše proběhlo podle předem připraveného scénáře. Vydání sborníku referátů z konference se ujal Ústav archeologie a muzeologie FF MU v Brně. Za jeho přípravu a redakci děkuji především doc. PhDr. Elišce Kazdové, CSc.

PhDr. Miroslav Šmíd

předseda odborné pracovní skupiny pro otázky neolitu a eneolitu ČAS

Rückblick auf das 27. Treffen der Archäologen, die sich der Problematik des Neolithikums und Äneolithikums widmen, in Vranov nad Dyjí

Also, wie war es?

Ich wage zu sagen – und ich bin überzeugt, dass ich im Namen der meisten Teilnehmer unseres Kolloquiums sprechen kann – dass es allseitig erfolgreich und in mancher Hinsicht ganz ausnehmend war. Dazu trug unbestritten die Anmut des Ortes mit der Schlosssilhouette auf dem steilen Felsen, die sich im Wasser des Flusses widerspiegelt, sowie die Gastfreundschaft des Hotels Dyje bei, dessen Kapazität erlaubte, alle Teilnehmer unter einem Dach unterzubringen. Es ist halt so, dass jedes solche Treffen neben der fachlichen Seite auch eine nicht weniger wichtige gesellschaftliche Seite hat. Denn die Begegnung mit Kollegen aus ganz Mitteleuropa – und mit einigen von ihnen nur bei dieser Gelegenheit – bildet einen nicht wegzudenkenden Bestandteil aller solcher Veranstaltungen.

Als Tagungsort der Konferenz wurde ganz gezielt die Znamer Region gewählt, als nach dem Prinzip des zyklischen Wechsel der Veranstaltungsorte Mähren an die Reihe kam. Der Grund dafür waren zwei für die mährische aber auch europäische Archäologie wichtige Jubiläen, nämlich 120 Jahre seit der Entdeckung der mährischen bemalten Keramik in Znam-Novosady durch den Archäologen Jaroslav Palliardi und gleichzeitig der 130. Geburtstag seines nahen Mitarbeiters František Vildomec. Sie lebten beide in der Znamer Region und verknüpften alle ihre Forschungsaktivitäten mit diesem gesegneten Teil Mährens. Diese zwei Jubiläen standen an der Wiege des Gedankens einer Ausstellung anlässlich dieses Treffens. Autor der Konzeption des ganzen Projekts „Leben und Tod in der Jungsteinzeit“ ist Mag. Zdeněk Čižmář, dank welchem – natürlich mit Hilfe von vielen Mitarbeitern – dieses Projekt eine konkrete Form erhielt. Die Reichweite sowie die Menge und Qualität der zusammengetragenen Exponate machten aus

der Ausstellung, an deren Realisation sich das Institut für Bodendenkmalpflege Brunn, das Südmährische Museum Znaim und das Mährische Landesmuseum Brunn beteiligten, eine Veranstaltung, die nicht nur die Grenze der Region, sondern auch Mährens überschritt und mit ähnlichen Aktionen im gesamteuropäischen Rahmen vergleichbar war. Die Teilnehmer unseres Treffens sowie die breite Öffentlichkeit konnten das Beste vom mährischen Neolithikum und Äneolithikum in einem ganz ausnehmenden Umfang besichtigen. Noch nie wurde eine so große und komplette Kollektion von Originalplastiken der Kultur mit mährischer bemalter Keramik ausgestellt.

Eine dauerhafte Erinnerung an die Ausstellung bleibt der umfangreiche Katalog, an dessen Vorbereitung sich zahlreiche mährische Archäologen beteiligten. Er geht von der Ausstellungskonzeption aus und präsentiert in chronologischer Folge die Forschungsergebnisse, in vielen Fällen auch die aktuellsten, aus dem ganzen mährischen Gebiet.

Das Treffen war auch dank der Teilnahme ausländischer Kollegen außergewöhnlich. Neben Forschern aus Böhmen, Mähren, der Slowakei, Österreich, Polen und in den letzten Jahren auch aus der Ukraine konnten wir zum erstenmal auch eine Kollegin aus Ungarn willkommen heißen. Im Laufe der drei Tage wurden 45 Referate vorgetragen; ein Teil davon bildet den Inhalt des vorliegenden Sammelbands. Es liegt an den Lesern selbst, ihre Qualität zu beurteilen.

Bestandteil der Tagung war auch eine ganztägige Exkursion, die mit einem Gesellschaftabend in Nový Šaldorf (Neuschallersdorf) in der „Scheune u Stehlíků“ abgeschlossen wurde. Neben der erwähnten Ausstellung „Leben und Tod in der Jungsteinzeit“, die in den Ausstellungssälen der Znaimer Burg gezeigt wurde, besuchten die Konferenzteilnehmer das Schloss in Jevišovice mit der neu installierten Sammlung von František Vildomec und die Renaissancemühle in Slup.

Obwohl die Konferenz unter der Schirmherrschaft des Instituts für Bodendenkmalpflege Brunn und des Instituts für Archäologie und Museologie an der Philosophischen Fakultät der Masaryk-Universität Brunn abgehalten wurde, lag doch die Last ihrer Vorbereitung auf den Schultern der Znaimer Arbeitsstätte des Instituts für Bodendenkmalpflege, mit Mag. Zdeněk Čizmář an der Spitze. Nichts wurde dem Zufall überlassen, alles verlief nach dem vorher vorbereiteten Szenarium. Die Herausgabe des Sammelbandes übernahm das oben erwähnte Institut für Archäologie und Museologie. Für ihre Vorbereitung und Redaktion danke ich vor allem Frau Doz. PhDr. Eliška Kazdová, CSc.

PhDr. Miroslav Šmíd

Vorsitzender der Arbeitsgruppe für Fragen des Neolithikums und Äneolithikums im Rahmen des Tschechischen archäologischen Gesellschaft

Übersetzt von P. Seitlová

